

KamraTnytt

Vånummer 2026

2026-03-15

Mälardalsmötet i februari...

samlade dygt 30 kamrater som förutom trevligt umgänge bjöd på information om nyheter inom FM och den tekniska tjänsten

Mer från mötet finns att läsa på sidorna 6 - 7

Styrelseordföranden har ordet

Kamrater!

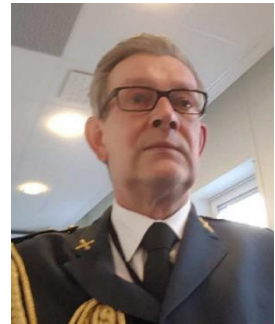
Vi kan konstatera att året inletts med stora strukturella förändringar i Försvarsmakten. Bland annat så produktionsleds nu vårt "hemmaförband" FMFS av Flygvapnet, blir det namnbyte till FTS? Markverkstäderna produktionsleds nu av Arméchefen.

Planeringen inför vårt årsmöte i Skövde är nu i till huvuddelen genomförd. Arrangemanget genomförs 18-20 maj med årsmötesförhandling, besök på Skövde garnison samt en teknisk fördjupning på Volvo Powertrain Productions anläggning i Skövde. Program samt underlag för anmälan m m finns senare i detta nummer.

Härmed kallas medlemmarna i kamratföreningen försvarets tekniska officerare till årsmöte 2026 i Skövde.

Plats och tid: Vandrarhemmet, Billings stugby & camping, Alphyddevägen. Tisdagen 19 maj kl 0800.

Motioner från enskilda medlemmar till årsmötet skall vara styrelsen tillhanda senast en vecka före årsmötet.

Det numera traditionsenliga regionala Mälardalsmötet genomfördes i år återigen på Försvarshögskolan (FHS) 18/2 genom föreningsordförandens försorg. Ett referat finns i en separat artikel.

Glädjande är även att Försvarsmakten har insett behovet av tekniska officerare! Hösten 2026 införs Särskild teknisk officersutbildning (STOFU) där eleverna läser en 3-årig högskoleexamen parallellt med militär utbildning under somrar och efter examen. Upplägget känns bekant på något sätt.

Vi har även genom vår utsände Jan Brolin haft nöjet att uppvakta ännu en 100-åring. (se sidan 15)

Slutligen hoppas vi i styrelsen att ni uppskattar vår nya portal Laget.se

Du har väl inte glömt att betala din medlemsavgift 200 kr för 2026. Betalas till plusgiro 618 45 79-8 eller Swisha till 123 666 23 81.

Vi ses väl i Skövde

Jan-Erik Lövgren
Styrelseordförande

Årsmöte och Kamratträff i Maj

Text Jan-Erik Lövgren.

Välkomna till KamraToff besök och Årsmöte i Skövde.

Mötet genomförs måndag eftermiddag till onsdag förmiddag 2026-05-18—20.

Resor till och från mötet planeras och betalas av den enskilde. Utnyttja gärna möjligheten att samåka.

Deltagarlista kommer att skickas ut i god tid till mötet.

Boende är förbokat på Billings Stugby och Camping i Vandrarhemmet (7 rum) samt stugor (4+2 platser).

Med subventionering från KamraToff kan vi till tillresta erbjuda boende med frukost, förbrödringsmiddag (dag 1) samt Kamratmiddag (dag 2) till en kostnad för deltagare med logi 1300 kr samt deltagare utan logi 600 kr.

Preliminärt program:

Tid	Verksamhet	Anm
Dag 1		
1500	Incheckning boende	
1600-1730	Introduktion till Skövde garnison, Vandrarhemmet	C P4/stf/SC
1830	Förbrödningsmiddag	
Dag 2	<i>Transporter med inhyrd buss</i>	
0700	Frukost	
0800-0900	Årsmöte	Vandrarhemmet
0930-1200	Besök markverkstad Skövde	Jonas Wiik
1200-1300	Lunch	MR Skövde
1300-1645	Besök Skaraborgs regemente eso	Ur P4
1830-2145	KamraTmiddag	Mässen P4
Dag 3	<i>Transport med inhyrd buss</i>	
0730	Frukost	
0900-1200	Besök Volvo Powertrain Production Skövde	
	Mötet avslutas efter återtransport till Billingen	

Slutligt program utsänds digitalt till alla anmälda deltagare ca 2 veckor före mötet.

Senaste anmälningssdag är 2 April. Anmälningssunderlag med bindande anmälan och kostnader fick du i mailet tillsammans med denna e-tidning. Du hittar även anmälan på vår hemsida senast i slutet av mars. Saknas dessa möjligheter kan blanketten på sista sidan i utsänd papperstidning användas.

Varmt välkomna önskar styrelsen

Dokumentation inför årsmötet

Text: Styrelsen

Verksamhetsberättelse för KamraToff 2025

2025 års KamratTräff genomfördes i Halmstad/Tylösand på FMTS och Lv6, 2025-05-12—14.

Årsmötet för verksamhetsåret 2024 genomfördes även det i Halmstad/Tylösand, 2025-05-12.

Föreningsordförande var Ulf Jonsson och **styrelseordförande** var Jan-Erik Lövgren.

Styrelseledamöter:

Carl Hallenborg, Karl Jönsson, Leif Küller, Niklas Jörnsby, Sven Olov Johansson, Jan Nyström, Annelie Vesterholm och Pär Öfjäll samt Christer Lagert och Ivar Fredriksson som suppleanter.

Styrelsen har under året bestått av Jan-Erik Lövgren (styrelseordförande), Leif Küller (vice styrelseordförande), Carl Hallenborg (sekreterare), Karl Jönsson (kassör), Pär Öfjäll (ledamot), Niklas Jörnsby (ledamot), Jan Nyström (ledamot), Sven Olov Johansson (ledamot), Annelie Vesterholm (ledamot) samt Christer Lagert och Ivar Fredriksson som suppleanter.

Revisorer har under året varit Magnus Qvist och Sören Lindby. Revisorssuppleanter har varit Ulf Åkesson och Jan-Olof Ohlsson.

Valberedning har varit Torgny Henryson (sammanställande), Jan Lindgren och Roger Thorstensson.

Under året har Karl Jönsson varit **medlemsregistrator** och Christer Lagert **IT-ansvarig**.

Årsavgiften för 2025 har varit 200:-. Antalet medlemmar 2025-12-31 var 343 stycken. Beträffande **föreningens ekonomi** har intäkterna under 2025 varit 94 350 kr. Intäkterna är medlemsavgifter och bidrag från Försvarsmakten. 2025 års kostnader har varit 82 946 kr. Kostnaderna är främst att hänföra till årsmöte/kamratmöte, resor, examensgåvor och tryckkostnader.

Under verksamhetsåret har **fem protokollförda styrelsesammanträden** genomförts. Styrelsemöten har genomförts både som fysiska möten och digitalt via TEAMS.

Två nummer av föreningstidningen **KamraTnytt** har utgivits och ett antal artiklar har publicerats i **TIFF** (Teknisk Information För Försvarsmaterieltjänsten).

Examensgåva har delats ut till Främste studerande i respektive Specialistofficerskurs vid FMTS. Likaså har en gåva delats ut till Bäste soldat i värnpliktsomgången.

Föreningen stöttar normalt den **traditionsvård** som genomförs av Militärmuseiföreningen i Jämtland (Milmus Z) ekonomiskt. Detta har dock inte gjorts under 2025. Däremot stöds Milmus Z med ideella personella resurser.

Föreningen har i begränsad omfattning deltagit i lokala och regionala **kamratmöten**.

Traditionsenliga verksamheter där KamraToff normalt representerar är t.ex. Veterandagen, FMTS SOU-examen, MUCK-ceremoni och FMTS julavslutning och 20-års firande.

En kontinuerlig utveckling har genomförts av **hemsidan** och ett nytt digitalt **medlemsregistreringssystem** har införskaffats.

Årsmöte 2026 planeras att genomföras i Skövde 2026-05-19.

Ulf Jonsson
Föreningsordförande

Jan-Erik Lövgren
Styrelseordförande

Leif Küller
Vice styrelseordförande

Carl Hallenborg
Sekreterare

Karl Jönsson
Kassör

Jan Nyström
Ledamot

Sven Olov Johansson
Ledamot

Pär Öfjäll
Ledamot

Niklas Jörnsby
Ledamot

Annelie Vesterholm
Ledamot

Christer Lagert
Suppleant

Ivar Fredriksson
Suppleant

Ekonomiredovisning 2025 samt förslag till budget 2026 och 2027

KamraToff ekonomi		Budgetförslag	
Resultaträkning 2025		2026 & 2027	
INTÄKTER			
3900 Medlemsavgifter	64 350,00	48 000,00	48 000,00
3910 Frivilliga Bidrag	0,00	0,00	0,00
Erhållna bidrag			
3989 Övriga bidrag	30 000,00	30 000,00	30 000,00
S:a Intäkter	94 350,00	78 000,00	78 000,00
KOSTNADER			
5420 Programvaror	3 107,00	0,00	0,00
5800 Resekostnader	8 451,00	10 000,00	10 000,00
6110 Kontorsmaterial	0,00	1 000,00	1 000,00
6150 Trycksaker	11 236,00	12 000,00	12 000,00
6170 Profilpyljar	0,00	1 000,00	1 000,00
6120 Datamedia	138,00		
6230 Datakommunikation	2 969,00	2 500,00	2 500,00
6250 Porto	235,00	5 000,00	5 000,00
6280 Årsavg. SMKR	353,00	400,00	400,00
6285 Årsavgift Milmus Z	300,00	300,00	300,00
6288 Traditionsvård	0,00	10 000,00	10 000,00
6290 Möten SMKR	0,00	1 000,00	1 000,00
6405 Arbetsmanträden	0,00	0,00	0,00
6407 Årsmöteskostnader	50 513,00	60 000,00	50 000,00
6390 Övriga kostnader	1 114,00	500,00	500,00
6490 Examensgåvor	1 800,00	2 000,00	2 000,00
6570 Bankkostnader	2 415,00	2 500,00	2 500,00
6993 Bidrag möten	0,00	1 000,00	1 000,00
S:a Övriga kostnader	82 631,00	109 200,00	99 200,00
Nettoresultat	11 719,00	-31 200,00	-21 200,00

Medlemsavgift för 2026 föreslås vara oförändrad 200 kr.

Balansräkning 2025			
Tillgångar	Ing balans	Perioden	Utg balans
1920 Bank, Plusgiro	96 533,35	11 719,90	108 253,25
1930 Sparkto	103 811,21	315,79	104 127,00
S:a			
Omsättningstillgångar	200 344,56	12 035,69	212 380,25
Eget kapital och skulder			
2010 Eget kapital	216 859,57	-16 515,01	200 344,56
2019 Redovisat resultat	-16 515,01	28 549,70	12 034,69
S:a Eget kapital	200 344,56	12 034,69	212 379,25
S:A Eget kapital och skulder	200 344,56	12 034,69	212 379,25

Kort rapport från Mälardalsmötet februari 2026

Text: Torgny Henrysson Foto: Christer Lagert

Årets Mälardalsmöte genomfördes tisdagen den 18 februari med traditionellt program på Försvarshögskolan i Stockholm. Ur vår kamratförening hade 35 kamrater hörsammat inbjudan och deltog under eftermiddagens genomgångar. Vid middagen var vi 32 till bordet. Jag vill inledningsvis tacka alla deltagare, utan er blir det inte något Mälardalsmöte.

I programmet fick vi genomgångar som belyste bland annat omvärldsutveckling med framför allt NATO planeringen i fokus och en insyn i utvecklingen inom Försvarsmakten och inom logistiken. Vi fick också en översikt över forskningsverksamheten inom logistik och den återtagning som pågår inom Försvarsmakten när det gäller att komma tillrätta med den materiella tillgängligheten som åsidosatts under perioden med ekonomiska reduceringar, den s k ”strategiska timeouten”.

Programmet inleddes med att Främste företrädaren för Teknisk tjänst i Försvarsstabens Stödenhet, övlt Lars Axelsson, presenterade ett axplock av pågående verksamhet. Bland annat redovisade Lars behovet

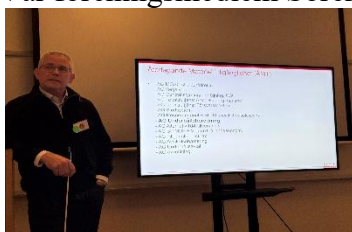
av att bygga ut verkstadskapacitet i Norden och att det därför pågår ett intensivt samarbete mellan de nordiska länderna inom ramen för NORDEFECO (Nordic Defence Cooperation). Han belyste också att markverkstadsorganisationen i Försvarsmakten byggs ut i en avsevärd omfattning. På sikt ska ett markverkstadsregemente organiseras som krigsförband med knappt 1700 befattningar, med fyra ingående markverkstadsbataljoner och tre rörliga markverkstadskompanier. Antalet anställda vid markverkstäderna har vuxit från drygt 800 anställda 2019 till ca 1100 anställda 2025 och målet är att vara ca 1250 anställda 2028. Det pågår också ett utvecklingsarbete för att utveckla ett införande av MRT 2.0, dvs att

bygga upp ett samarbete med den civila fordonsbranschen inom totalförsvaret. Målet i ett första steg är att krigsplacera ca 3500 i den civila fordonbranschen för stöd till totalförsvaret i orostider.

Därefter genomförde öv Anders von Sydow en genomgång där han belyste den pågående forskning- och teknikutvecklingen inom logistikområdet. Ett intressant område när det gäller forskningen som kommer att påverka den tekniska tjänsten är additiv tillverkning av reservdelar, dvs att skriva ut dem med 3D-skrivare. Det finns förutsättningar för att kunna göra det i fältmiljö. En microfabrik för tillverkning av metallkomponenter är under utveckling tillsammans med SAAB och BAE Systems. Den ska stödja förbanden från linje 3 i markverkstadsorganisationen, men även containerlösningar ska anskaffas för materielförsök på linje 2-3. Några andra intressanta områden för utveckling inom logistiken är att studera och skapa förutsättningar för att bygga robusta och uthålliga försörjningskedjor, där bl a erfarenheter från Ukraina är värdefulla. Hur och i vilken utsträckning lagerhållning ska tillämpas och för vilka förnödenheter är också en studie som ska genomföras under FOI ledning. I det sammanhanget är det intressant att överenskomma och avtala med civila leverantörer för att hitta effektiva lösningar.

Vår föreningsmedlem Sören Lindby arbetar numera vid ROTE CONSULTING och har ett uppdrag att tillsammans med ett antal medarbetare på ROTE, stödja Arméstaben i ett projekt som är benämnt Återtagning Materiell Tillgänglighet (ÅMT).

Projektet utgick från en analys kring stridsfordon 90 där man konstaterade att tillgängligheten i systemet var undermålig av många orsaker. Mycket har sin orsak i perioden då Försvarsmaktens kortsiktiga ekonomikrav innebar att det inte genomfördes underhållsberedningar, för lite reservmaterial

anskaffades, m m, men även att t ex regelverk och stödsystem i Försvarsmakten innebär att ledtider för underhåll blir orimligt långa. Med det resultatet i ryggen, startades ÅMT-projektet. Projektet omfattar fjorton utredningsgrupper som alla har som sin uppgift att se till att verksamheten i Försvarsmakten ska bli effektivare och förenklas så att den materiella tillgängligheten ökar. Sören arbetar i en grupp som har till uppgift att återta kompetens och förmåga att genomföra ändamålsenliga underhållsberedningar, en förmåga som mer eller mindre försvunnit inom FMV och Försvarsmakten under de senaste decennierna. Sören och hans medarbetare har räddat metodikkompender avseende underhållsberedning som Curt Hauptman skrev under tiden med FMV:AUH under 80-talet och som nu blivit högaktuella igen. Nu utbildas dagens ILS-personal.

Sist på programmet stod brigadgeneral Stig-Olof Krohné, ställföreträdande chef för Försvarsstabens Stödenhet. Stig-Olof inledde med att beskriva omvärldsläget med de flöden och beroende vi lever under. Sveriges roll i NATO planering är i stor utsträckning att vara ett bakre resurs- och försörjningsområde. Behoven i NATO är samtidigt att få tillgång till snabbt gripbara markförband med subarktisk förmåga som kan verka i anslutning till NATO gräns mot Ryssland. Tiden är avgörande och det gäller att vara tillräckligt bra. Att delegera och förskjuta mandat till genomförande/taktisk, nivå är viktigt för att skapa korta ledtider och handlingsfrihet att hitta optimala lösningar. Men det handlar också om att öka tillgänglighet med åtgärder som Sören beskrev i sin genomgång. NATO förväntningar på Sverige att organisera världsstödet och vara resursområde, är höga. Stig-Olof beskrev också den påverkan som NATO anslutningen får på hur begrepp och definitioner ska utnyttjas. Begreppet SUSTAINMENT är centralt i NATO operativa doktrin och i vilket Logistik är en del. Stig-Olof avslutade med följande sentens: ”Sverige är inte i krig. Men det råder inte heller fred”. I NATO strategiska överväganden är hotbilden, mot bakgrund av Rysslands agerande och militära uppbyggnad, i en fas som innebär att NATO ska verka avskräckande, vilket ställer stora krav på hög tillgänglighet och hög operativ aktivitet.

Dagen avslutades med middag i restaurang Propellern på FHS under kamratliga former, med många återblickar och gemensamma minnen. Det serverades traditionell pyttipanna och till den togs det upp några kända snapsvisor. Åtta tappra kamrater utnyttjade därefter möjligheten att inta en öl på FHS elevmäss lite senare under kvällen.

Avslutningsvis vill jag tacka föredragshållarna för aktuella, intressanta och informativa genomgångar och ett särskilt tack vill jag rikta till Thomas Svensson på FHS som hjälpte mig med lokalbokningar och inpasserings- och utpasseringsprocedurerna.

Stig, Jan-Erik och Kurt lät pytten smaka

Rapport från vår utsände i Bryssel

Text och Foto: Niklas Jörnsby

Inledning

Nu är min tid som stabsofficer på den svenska representationen vid Natohögkvarteret över. Det har varit två intressanta och utvecklande år i en mycket speciell miljö. När jag fick frågan om jag kunde tänka mig att åka till Bryssel vintern 2024 så var jag först tveksam, framför allt för att jag trodde att mina kunskaper inte skulle vara tillräckliga för att lösa uppgifter som för mig var helt okända. Samtidigt kände jag att jag inte kunde tacka nej till möjligheten att göra något helt nytt i en helt ny miljö och så blev det, och jag har inte ångrat mig, jag har trivts mycket bra i Bryssel.

I den här sista rapporten från Bryssel så vill jag dela med mig av mina intryck, erfarenheter och insikter.

Sverige i Nato

Vi blev Natomedlem den 7 mars 2024 efter en något utdragen process som i huvudsak var beroende av frågor som inte direkt berörde Sverige och där några nationer tog möjligheten att ta Sveriges inträdesprocess som "gisslan". Min bild är att vi som arbetade på den svenska representationen då behövde tiden fram till januari 2025 för att förstå vår uppgift och anpassa vårt arbetssätt. Framför allt fick vi kämpa för att få Högkvarteret hemma i Sverige att förstå att Försvarsmakten nu var en del i att hantera den omfattande administrationen inom Nato. Tiden som partnerland och "invitee" hade bara delvis nyttjas för att förbereda oss inför att bli en fullvärdig del av alliansen. Samtidigt fick Sverige som medlem tidigt beröm för att vi snabbt kom in i Natofamiljen och blev en naturlig del av det vardagliga arbetet inom Natohögkvarteret. Med det sagt, på något sätt gjorde vi ett gott intryck på våra allierade. I det dagliga arbetet med att hantera nya ärenden och frågeställningar löpande förväntas Sverige uttrycka sin uppfattning och kommentera både högt och lågt. Vi som arbetar i Natohögkvarteret är egentligen "bara" länken mellan Högkvarteret hemma i Stockholm och möteslokalerna i Bryssel. För att vi ska lösa vår uppgift på ett bra sätt krävs det att vi får reaktioner på information och dokument som vi skickar hem till Högkvarteret och helst instruktioner att agera utifrån när vi representerar Sverige i olika arbetsgrupper. I det sammanhanget kan jag konstatera att de 32 nationerna har olika sätt att förhålla sig till sin roll som Natomedlem. Vissa nationer, företrädesvis de "stora", USA, Storbritannien, Frankrike, Tyskland och Turkiet, har nästan alltid väl underbyggda och konstruktiva inlägg och kommentarer vid möten. Det finns nationer som tydligt bevakar frågor som nationen har större intresse i och vilja att påverka i en viss riktning, exempelvis, Grekland, Spanien, Bulgarien, Estland, Lettland och Litauen. Sen är vi ett gäng nationer som tar en mer medlande och pragmatisk roll, det är de nordiska nationerna, Nederländerna, Kanada och Belgien. Resterande nationer har sällan kommentarer eller inlägg i diskussionerna runt bordet.

Uppmärksammandet av fyraårsdagen av kriget i Ukraina

En anledning till att det varit svårt att få kommentarer och tydliga instruktioner för hur vi som stabsofficerare ska agera och uttrycka oss i diskussioner i arbetsgrupperna är enligt min uppfattning att Sverige traditionellt har fört en utrikespolitik som varit värdestyrd. Sverige har ofta velat vara landet som förespråkar dialog och agerande med utgångspunkt från våra demokratiska värderingar och en tro på att lösningar kan diskuteras och kompromissas fram. Det är en tydlig skillnad mot de nationer som har tydliga intressen eller är viljestyrda i sitt agerande, de har ofta en välgrundad vilja och syfte med varför de är medlemmar i alliansen. De har enklare att ta ställning och ge tydliga instruktioner och direktiv till sina representanter vid Natohögkvarteret. För Sveriges märks det att allt eftersom kunskapen om Natos strategiska inriktning och förståelse för vilken roll Sverige har i Natos operativa planverk blir det också tydligare vilken vilja Sverige har med vårt Natomedlemskap. Vi har en bit kvar till att ha en, så kallad, stående raminstruktion, med en tydlig beskrivning om vilken vilja Sverige har i olika viktigare frågor. En sådan gör det enklare att agera som Sveriges militära representanter i våra arbetsgrupper.

Nato HQ arbetar i tre tidsperspektiv

Att vara medlem i Nato, och framför allt för oss som arbetar i Bryssel, innebär att verka i tre tidsperspektiv över tiden. Det är i det korta tidsperspektivet, här och nu, med påverkan av aktuellt säkerhetsläge i Europa och president Trumps kortsiktiga agerande. I det medellånga tidsperspektivet, två till fem år, där Nato och medlemsnationerna måste bygga upp en reell militär förmåga, i första hand för att verka avskräckande men i värsta fall för att kunna försvara alliansens territorium vid angrepp. Och det är

långa tidsperspektivet fem till kanske tjugo år framåt, där Natos framtida roll och sammansättning måste hanteras samtidigt med utveckling av alliansens framtida militära förmåga med utgångspunkt från erfarenheter, teknikutveckling, säkerhetsläge och hotbild.

Under ett Natoår, med toppmötet som start och slutpunkt, måste de tre tidsperspektiven hanteras parallellt, om inte dagligen så åtminstone löpande. Det är en anledning till att arbetet som stabsofficer är så intressant, om än ganska komplext. Vi får vara delaktiga inom våra respektive områden, för min del logistik, i att hantera styrningar och inriktningar som är viktiga för Sverige på kort sikt, exempelvis uppbyggnad av förmåga till värdlandsstöd och ledning av logistiken, genom kommande Joint Logistics and Support Command (JLSG) i Enköping. I det medellånga perspektivet är vi delaktiga att utarbeta doktriner och policier som syftar till att inrikta alliansens uppbyggnad av förmågor och metoder för samarbete. Samtidigt måste interoperabilitet inom alliansens utvecklas och en viktig del i det är att utarbeta relevanta standarder och för nationerna att ratificera och implementera dessa i våra förband. I det långa tidsperspektivet gäller det att med utgångspunkt från aktuellt läge och framtidsbedömningar ge underlag för politiska inriktningar och beslut om vilka förmågor och resurser som ska vara tillgängliga om kanske tio år eller ännu längre fram i tiden.

Stockholm - Bryssel

Under dessa två första år som medlem har Sverige lagt mycket tid och kraft på att öka kunskapen om Nato och förstå vad det innebär att ingå i alliansen. En stor utmaning är att Sveriges stabscykel inte taktar med Natos. Detta berör framför allt på den politiska processen men också på Försvarmaktens arbete med Natoärenden. Ett tydligt exempel på detta är Försvarsbeslutet 2024, som beslutades innan vi blev medlemmar, i FB 24 avgränsades Natomedlemskapet och fokus låg på att forcera den nationella tillväxten. Detta har inneburit att Sverige i många frågor inte haft den framförhållning som behövs i planeringen utan vi har i stället med kort varsel fattat politiska beslut som kräver stora ansträngningar för att realisera dessa. Det gäller till exempel besluten att delta i Forward Land Forces (FLF) i Lettland samt att ta ansvar som ramnation för FLF Finland.

Efter hand har anpassningen tagit fart vid Högkvarteret. Trots den nyligen förändrade organisationen av Förvarsstaben (Ledning för ett starkare försvar) så har Försvarmaktsledningen nu initierat en ny förändring av Högkvarterorganisationen med tydligt fokus på att anpassa den nya organisationen utifrån ett mer krävande säkerhetsläge och utveckla arbetssätt så att även Natofrågorna hanteras i de ordinarie processerna.

Det pågående arbetet med att återuppbygga nationell försvarsförmåga med bland annat materielanskaffning, personalförsörjning och övningar kräver stora resurser, såväl ekonomi som tid och personal. Detta konkurrerar direkt med Sveriges ambition att vara en aktiv medlem i olika Natofrågor. Det gäller bland annat förbandsbidrag till alliansen, beredning av ärende där Sverige bör vara delaktig i påverkan av olika långsiktiga inriktningar eller att bygga upp ett nationellt logistknätverk. Det senare måste uppfylla Natos krav på att Sverige ska ha en hög förmåga att stödja andra Natomedlemmars förband inom ramen för Vårdlandsstöd.

Bygga relationer

Att arbeta som stabsofficer vid en nationell representation inom Natohögkvarteret innebär till stor del att bygga relationer med övriga nationer. Som ansvarig stabsofficer för logistikfrågor så är Sveriges roll och uppgifter inom Vårdlandsstöd och samordning av logistikstödet direkt vägledande för vilka nationer som är viktigast att hålla kontakten med. Självklart är våra nordiska grannar våra närmaste vänner inom Nato och det innebär att vi på veckobasis träffas i olika sammanhang och utbyter information och förbereder oss för kommande förhandlingar i olika arbetsgrupper. Andra nationer som är viktiga att hålla kontakt

med är de nationer som omfattas av planer som innebär att de ska passera Sverige på väg österut eller nationer som har behov av att basera förband och förhandslagra materiel och förnödenheter i Sverige. Ett bra tillfälle att lära känna logistikföreträdare från andra nationer är när vi får möjlighet att följa med på Militärkommitténs resor som sekonderande till de högsta Militära representanterna (MILREP). Då får vi mer tid tillsammans och kan även koppla av lite extra när vi går ut och äter en bit mat tillsammans på kvällarna. För min del har det inneburit att jag deltagit vid tre sådana resor. Det har varit till Polen och besök vid NSATU (The NATO Security Assistance and Training for Ukraine) operativa stab i Rzeszów, Till Luxemburg och besök vid NSPA (NATO Support and Procurement Agency), motsvarande Natos FMV och till Ulm i Tyskland för besök vid JSEC (Joint Support and Enabling Command), Natostaben som funktionsleder och samordnar logistiken inom Nato. Samtliga tre besök har varit mycket givande och framför allt intressant att få komma ut och besöka verksamhet som vi behandlar på olika sätt inom Natohögkvarteret.

Arbetsplatsen

Att arbeta i den miljö som Natohögkvarteret är unikt på många sätt. Att få vara delaktig i att företräda Sverige i den svenska representationen är speciellt, vi är ett gäng på nästan 60 kollegor som tillsammans ska driva svenska frågor inom våra olika områden. Vi är representanter som företräder Försvarsmakten, Försvars- och Utrikesdepartementet tillsammans med personal som utgör stödfunktion. Vi arbetar nära varandra och det sker dagliga kontakter mellan de politiska och militära representanterna inom den svenska representationen. Mycket handlar om de olika rollerna vi har, vi stabsofficerare agerar militära rådgivare inom ramen för Militärkommittén till den politiska nivå och det är viktigt att vi företräder en ensad svensk ståndpunkt oavsett militärt eller politiskt perspektiv.

Generalsekreterare Mark Rutte besöker den svenska representationen

Kung Carl XVI Gustav besöker den svenska representationen

I det större perspektivet innebär tjänstgöring vid Natohögkvarteret att vara en av 32 nationer som ska komma överens i olika viktiga ärenden och det krävs så väl förståelse för varandras ståndpunkter som kompromissvilja för att nå konsensus och komma till beslut. I bakgrunden finns kultur, traditioner och nationell politik som påverkar hur olika nationer agerar i olika sammanhang. Slutligen så är det ca. 4500 personer som arbetar inom Natohögkvarteret så det krävs att det är en väl fungerande organisation och samspel mellan alla ingående organisationsdelar, oavsett nationella representationer, Natos stabs- och stödfunktioner.

Natohögkvarteret erbjuder en bra arbetsmiljö, kamratskapet inom den svenska representationen är utmärkt, alla har en positiv inställning till jobbet och vi hjälps åt att lösa våra uppgifter. Samtidigt är det unikt att på en och samma arbetsplats träffa kollegor som representerar mer än 32 andra nationer, vilket på ett påtagligt sätt ger känslan för alliansens betydelse att försvaret av Europa utgår från gemenskapen nationer emellan.

Mina personliga reflektioner

Att arbeta tillsammans med de övriga 31 nationerna ger en insikt och förståelse för de enskilda nationernas olika förutsättningar och deras drivkrafter för att vara en del av alliansen. Det kan vara för

landet valde att bli medlem som en naturlig följd av utgången av andra världskriget eller att det aktuella och förvärrade säkerhetsläge lett till att landet söker en ökad trygghet genom att ingå i alliansen. Att få vara delaktig på den absolut högsta strategiska nivå i att hantera Natofrågor är unikt. Oavsett om det är militära eller politiska ärenden har det varit mycket lärorikt och givande bidra med min logistikkompetens. I flera fall är det vi som arbetar vid den svenska representationen som ger råd till såväl Försvarsledningen som den politiska ledningen inom Regeringskansliet. Med det är vi i hög grad delaktiga i att forma Sveriges väg in i Nato.

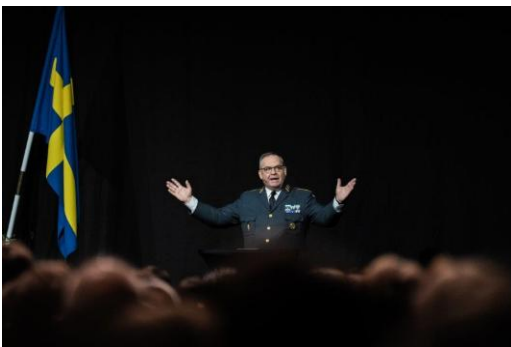
Efter nästan två år som stabsofficer vid Sveriges representation kan jag konstatera att det varit en mycket positiv upplevelse att få jobba inom Natohögkvarteret. Det är en unik uppgift för en officer, inte likt något annat jag har gjort i min karriär. Jag var inledningsvis osäker på om min kompetens och erfarenhet skulle räcka till för utmaningen, men nu i slutändan av tjänstgöringen känner jag mig säker på att det har den gjort. Min inställning att vara öppen för vad det innebär och ge mig tid att komma in i arbetsuppgifterna har varit en bra taktik, efter ett halvår kände jag att jag började få koll på läget och efter ytterligare ett halvår så kände jag mig trygg i att hantera allt som dyker upp. Med det sagt, om du som läser detta får möjlighet att tjänstgöra utomlands inom Natos organisation, ta chansen.

Info från FMTS - Rekordstor tillväxt av nya specialistofficerare

Text: Charlotte Pettersson, Militärhögskolan Halmstad

Foto: Anders Fall & Christian Lövgren

Den 12 december fick Sverige och Nato ett starkare försvar genom ett rekordstort tillskott av närmare 500 nya sergenter. De utnämndes av ÖB Michael Claesson vid en värdig och festlig examensceremoni, i Militärhögskolans Halmstads regi, på Halmstad arena. Därmed stärks krigsförbandens förmåga i stora delar av Försvarsmakten.

– Att se Försvarsmakten bokstavligen växa framför ögonen på mig med alla dessa nya specialistofficerare som gör Försvarsmakten starkare är en fantastisk och stärkande känsla, säger ÖB Michael Claesson med eftertryck. Allt det vi gör i kontexten av omvärldsutvecklingen pekar verkligen på varför det är viktigt att vi nu växer, inte bara i volym utan också i förmåga. Vi måste hela tiden tiden sträva efter att göra bättre för att hålla kriget på avstånd. Vi har inte tiden på vår sida, men vi har kraften. Vi känner ansvaret, modet och vi gör det tillsammans.

Allt och alla för krigsförbanden

De nya specialistofficerarna bidrar med en mängd nödvändiga kompetenser i Försvarsmaktens

förmågetillväxt – alla unika och ovärderliga delmängder i Försvarsmaktens samlade förmåga att försvara Sverige och Sveriges allierade. Det som utmärker de nya specialistofficerarna är att få göra skillnad på riktigt i det allvarliga omvärldsläget som råder, men också att ta ansvar för sin egen och andras utveckling, liksom den egna funktionen. Det allvarliga och osäkra omvärldsläget, samt Sveriges roll som allierad ger extra motivation och mening i de nya specialistofficerarnas yrkesval.

Info från FMTS - En efterlängtd förmåga till Armén

Text: Åsa Eriksson, Foto: Christian Lövgren

Vid årsskiftet gick Markverkstadsenheten över till Armén och för att bekräfta övergången genomfördes en ceremoni där "chefskäppen" gick från Försvarsmaktens tekniska skola, FMTS, till Armén och passerade ett par händer däremellan. Enheten är efterfrågad och behövd – vilket erfarenheter från omvärlden visar på om och om igen. Logistik, teknisk tjänst och materiel-underhåll är av stor vikt för Försvarsmaktens förmåga och uthållighet.

Försvarsmaktens logistikchef, Claes Isoz, och chefen för FMTS, Peter Nilsson, tackade Markverkstadsenheten för de gånga åren och det arbete som enheten utfört. 2019 kom verkstäderna över till Försvarsmakten och FMTS från Försvarets Materielverk, FMV, ett beslut som var rätt då, vid den tiden. Försvarsmakten befinner sig i en historisk tillväxt och med enheten kommer infrastrukturprojekt över hela landet. Det byggs nytt, byggs om och byggs till för att kunna möta Försvarsmaktens behov och efterfrågan.

– En sak jag särskilt vill lyfta är att vi i dag lämnar ifrån oss ett blivande krigsförband, en viktig kugge i Försvarsmaktens samlade väpnade förmåga. Inte bara för eget bruk utan även för alliansen, betonar logistikchefen.

Arméchefen, Jonny Lindfors, började med att önska Markverkstadsenheten varmt välkomna till Armén.

– Ni är oerhört efterlängtdade i Armén! Nu ska vi tillsammans skapa beredskap, krigsförband, redundans och överkapacitet. Vi har mycket militärspecifik materiel på väg in och det är ni som är experterna och ni som har kompetensen. Allt det ni gör ska ni fortsätta med.

Sömlös övergång och fortsatt produktion

Markverkstadsenheten har verksamhet på inte mindre än 25 orter runt om i landet och utgörs av ungefär 1 150 medarbetare. Här finns mekaniker, tekniker, sadelmakare och besiktningspersonal samt en stab med produktionsledning och de flesta av de funktioner som vanligen finns på ett förband. Sedan årsskiftet ingår även fälttelepersonal, vilka överfördes från FMTIS. Genom övergången till Armén inordnas enheten under Arméstaben som i dag leds av överste Stefan Jansson. Mikael Larsson, som har varit enhetschef sedan 2022, fortsätter i samma roll och ser fram emot enhetens fortsatta utveckling.

– Vi har fått ett varmt mottagande och sedan beslutet fattades har vi haft ett bra samarbete hela vägen med målet att få till en så sömlös övergång som möjligt. Produktionen i verkstäderna fortgår precis tidigare, säger Mikael Larsson.

Att Markverkstadsenheten lämnar FMTS efter sex år är en del i interna organisationsförändringar som syftar till enklare produktionsledning och tydligare produktionsansvar.

2025 – ett rekordår

Ett par dagar innan jul nåddes en ny historisk nivå – då nådde enheten över 1 miljon arbetade produktionstimmar, något som ska firas, enligt enhetschefen.

– Utan våra medarbetare är det inte möjligt, det är tack vare dem som vi kom över strecket, summerar Larsson nöjt.

Logistikchefen avslutade med att lyckönska såväl Armén som enheten.

– En verksamhet får aldrig stanna upp, den måste fortsätta utvecklas och skapa förutsättningar för den tid vi är i nu.

Arméchefen ville särskilt skicka med tre budskap;

– Ni är oerhört efterlängtrade, jag utlovar mer hårt arbete och beredskap och krigsförband står i fokus. Varmt välkomna till Armén!

Info från FMTS - FMTS och MHS H nu en del av Flygvapnet!

Text: Åsa Eriksson & Charlotte Pettersson, Foto: Doroteja Damijonaite

Den nionde januari genomfördes två ceremonier som tillförde Flygvapnet än mer utbildning och utveckling – två centrala områden för att bygga ett starkare försvar. Försvarsmaktens tekniska skola (FMTS) och Militärhögskolan Halmstad (MHS H), som tidigare produktionsletts av chefer i Försvarsstaben, är nu två av Flygvapnets förband. Det var en stolt och glad flygvapenchef som tog över befälet.

– Jag är väldigt glad och stolt i dag av två skäl, betonar flygvapenchefen, Jonas Wikman. Känslomässigt då den här verksamheten och den här platsen, och allt det som den omfattar, ligger nära mitt hjärta sedan lång tid tillbaka. Jag är också väldigt nöjd över Försvarsmaktens vägval. Att vi tar ställning till vad som skapar sann krigföringsförmåga – sann förmåga på sikt, samt här och nu i hela Försvarsmakten, och att vi tar de beslut som krävs för att skapa det.

En fantastisk dag

Logistikchefen, Claes Isoz, tackade FMTS personal och förbandschef för den tid som han produktionslett dem och lämnade symboliskt över fanan till flygvapenchefen, Jonas Wikman.

– Jag tar befälet! Vilken fantastisk dag, solen skiner där ute och här inne. Flygvapnet har gjort en riktigt bra värkning det här året när vi nu dessutom går in i vårt jubileumsår, inledde Wikman.

Strukturåtgärder för ökad operativ effekt i hela Försvarsmakten

Beslutet att genomföra strukturåtgärderna där både FMTS och MHS H flyttas över till Flygvapnet tar avstamp i ett allt sämre omvärldsläge, en ny säkerhetspolitisk kontext som allierad men även en ny komplex situation. Nu får försvarsgrenscheferna bättre redskap att skapa en förmågetillväxt och operativ effekt.

– Vi värnar om den kompetensen som finns här, ni är en del av vår krigsföringsförmåga och det blir bättre när ni nu flyttar närmre krigsförbanden, menade flygvapenchefen och fortsatte: Ni har min fulla uppmärksamhet, men med det kommer också krav och förväntningar. Tillsammans ska vi göra något bra av det här och göra laget ännu starkare.

Det oroliga omvärldsläget och kriget i Ukraina har visat vikten av såväl utbildning som utveckling, att det är väsentliga delar som krävs för konfliktens karaktär.

– FMTS har ett fortsatt viktigt uppdrag, att utbilda inom teknisk tjänst till hela Försvarsmakten men också att utveckla den tekniska tjänsten. Vi är fortfarande ett försvarsmaktsgemensamt förband som bidrar till Försvarsmaktens förmåga, betonar Peter Nilsson, förbandschef vid FMTS.

”Lyft upp, ställ ned” med viss modifiering

”Lyft upp, ställ ned” har varit ett mantra sedan beslutet fattades och för 2026 gäller de sedan tidigare gjorda planerna. En del saker förändras och andra inte. Försvarsgrenarna tar nu bland annat över ansvaret för den grundläggande officersutbildningen och för produktionsledning av de flesta förband som tidigare rapporterat till chefer i Försvarsstaben, men Försvarsmaktens utbildningschef kommer fortsatt att samordna den grundläggande officersutbildningen och utbildningens försvarsmaktsgemensamma krav och ramverk. Det gäller även för HSOU liksom för de försvarsmaktsgemensamma kraven och regelverken för planering, genomförande och uppföljning av utbildning för värnpliktiga. Försvarsmaktens utbildningschef har också fortsatt ansvar för Försvarsmaktens gemensamma ledarskapsutveckling. – Militärhögskolan Halmstad ser nu fram emot att bli en tydlig tillgång för Flygvapnet, men kommer även fortsatt att lämna det stöd till Försvarsmaktens utbildningschef som efterfrågas i dessa avseenden genom MHS H verksamhet inom utbildning, samordning och utveckling, förklarar C MHS H Peter Tagesson. Vi är en resurs och möjliggörare som även fortsatt vill bidra till den militära professionens utveckling i hela Försvarsmakten.

Försvarsmaktens utbildningschef Michael Cherinet lämnade symboliskt över MHS H fana till flygvapenchefen vid en separat ceremoni med MHS H personal, och riktade samtidigt ett stort och varmt tack för det kunnande och den lojalitet som ledning och personal bidragit med under de tre år som han produktionslett förbandet.

Information från MilmusZ / Teknikland

Text och foto: Kaj Sandström, Jan Nyström

Vinterns verksamhet vid Teknikland har präglats av arbetet med flytt av föremål från kamrarna i Lockneberget till förrådsplats i Skanderåsen nära Svenstavik. Den 1 januari fick Försvarsmakten tillbaka berget efter att vi nyttjat det under ca 15 år. Berget har varit en bra förråds- och arbetsplats med god torrluftsmiljö och med relativt nära avstånd från Teknikland. Förrådslokalen i Skanderåsen har tidigare bl a tjänat som lager åt Dollarstore och ligger ca 55 km från Teknikland. I Lockneberget disponerade Teknikland och Jamtli ca 3 500 kvm golvyta, i skanderåsen disponerar vi ca 1 000 kvm. Skanderåsen är inredd med pallhyllor för fyra på höjden, men i berget kunde vi inte nyttja pallhyllor eftersom kamrarnas golv lutade ut mot lastrampen. Ca 400 pallar med föremål har flyttats och dessutom mängder av annan lös rekvisita. Allt har inte fått plats i Skanderåsen utan nu fortsätter arbete med att hantera det som inte fick plats. Därutöver pågår som vanligt arbete med iordningställning av utställningar i museet inför sommarens öppnande och extra aktiviteter som Springmeet samt firande av Flygvapnet som i år fyller 100 år.

Milmus genomförde årsmöte den 25 februari. Efter mötet informerades om planerade händelser inom MRN (militärregion norr) med fokus på etableringar och utnyttjande av skjutfält. Dessutom genomfördes en redovisning av drönanutvecklingen och erfarenheterna inom försvarsmakten.

Gå gärna in på hemsidorna för mer information.

www.milmusz.se www.teknikland.se www.flygolotta.se

Vår högt värderade medlem, Göte Bodén, har fyllt 100 år

Text och bilder, Jan Brolin

Jag hade äran att, å kamratföreningens vägnar, få gratulera och överrätta vårt diplom till Göte Bodén vid hans 100-årsdag den 15 februari. Det var många som slöt upp i samlingsalen på Skogsgläntan i Skogsbo/Avesta för att fira honom.

En sammanfattning av Götes karriär

Efter sin uppväxt i Gudmundrå/Kramfors anställdes Göte år 1945 som volontär vid A4 i Östersund. Här genomgick han Stamskola och därpå följande Konstapelskola varvid han först befordrades till vice konstapel och sedan till konstapel (konstapel inom artilleriet motsvarade korpral i övriga truppslag).

1947 kommenderades Göte till Furirskola vid Signalskolan vid Marieberg (SignS). Efter genomförd utbildning och utnämning till furir valde han att kvarstanna vid SignS som instruktör på signallinjen.

1956 sade Göte upp sig som fast anställd i Försvarsmakten och i stället gick han med i reserven. Han arbetade under en period vid Philips AB som laboratorieingenjör och därefter vid ingenjörsfirma M. Stenhardt som servicechef.

Efter att han sett en annons i Dagens Nyheter om en utlyst yrkeslärartjänst i Avesta beslutade sig Göte för att söka denna. Han fick tjänsten och flyttade därmed från Stockholm. I Avesta har han genom åren gjort sig välkänd som en föregångsman, inte minst inom utbildningsväsendet där han haft ett antal befattningar som lärare, instruktör och skolchef. Ett av hans första uppdrag var att utveckla och introducera en yrkesutbildning inom el-/teleområdet.

Som reservare i Tygtekniska kåren och Arméns tekniska kår har Göte befordrats efterhand. Han har varit inkallad till ett antal krigsförbandsövningar och härvid haft befattningar som chef för signalreparationsgrupp vid olika brigad-reparationskompanier och fördelningsstabskompani.

Utöver det har han genomfört erforderlig författningsenlig tjänstgöring, bl. a. vid Tygverkstaden vid T 3, FMV/Auh och TygS. Som kapten i AToff reserv genomförde han 1983 den sista tjänstgöringen vid ATS i Barkarby.

Avslutningsvis vill jag säga att det är med stor glädje jag fått återknyta kontakten med Göte. Han var nämligen anställd vid Domarhagsgymnasiet när jag var elev vid ”4-årig teknisk”.

Göte med KamraToff-diplom och iförd SMKR-basker

Omgiven av delar av familjen

Information från vår medlemsregistrator

Text: Karl Jönsson

I dagsläget har föreningen 343 medlemmar. Av dessa är 60 ständiga medlemmar, 7 är hedersmedlemmar och 9 är åldersmedlemmar. Sedan senaste utgåvan av KamraTnytt har det tillkommit 3 nya medlemmar, 3 medlemmar har avlidit och 3 har lämnat föreningen av andra orsaker.

För att hålla vår verksamhet vid liv, med bl a tryck- och portokostnader för KamraTnytt samt bank- och IT-avgifter behöver vi intäkter. Dessa tas in genom den årliga avgiften som för närvarande är 200 kr. Det är också glädjande att en del avgiftsbefriade medlemmar ger ett frivilligt bidrag till föreningen.

Strax för årsskiftet bytte vi medlemsregister och hemsida. Vi anlitar Laget.se som leverantör. Laget.se är ursprungligen framtaget för idrottsföreningar så det kan dyka upp termer som "målsman" och "barn" men det kan ni lämna därhän. Det gamla medlemsregistret har hanterats föredömligt i många år av Lars Öberg i Östersund. Det gamla registret har även haft en del specialfunktioner särskilt framtagna för våra behov. Orsaken till bytet var främst att säkra driften för framtiden men det ger oss också bättre möjligheter till kommunikation med medlemmarna. Det finns givetvis även några försämringar men det berör främst medlemsregistratorns arbete och har liten påverkan på den enskilde medlemmen. Kallelser och anmälan till aktiviteter görs nu via hemsidan. Den som har anmält sig till en aktivitet kan se vilka andra som anmält sig till samma aktivitet för t ex samordning av transporter. Den information som nu finns på den gamla hemsidan kommer efterhand att flyttas över till den nya.

Det nya medlemsregistret använder inte medlemsnummer så någon lista över medlemmar som inte betalt kommer inte längre att publiceras här. I stället får "syndarna" ett mail med uppmaning att betala.

Kopplat till Laget.se finns också en app, som går att hitta där appar finns. (Play Butik för Android eller App Store för Apple). I appen finns utöver profilinformation och aktiviteter även ett digitalt medlemskort där det bl a framgår hur länge medlemsavgiften är betald.

Vi fortsätter än en gång med en uppmaning: Får du medlemstidningen i brevlådan men kan nöja dig med en digital utgåva? Anmäl det till vår medlemsregistrator så hjälper du väsentligt föreningens ekonomi som för närvarande går back varje år.

Medlemmar som avlidit

Sören Johansson	Sundsvall	91 år
Lennart Skogqvist	Boden	83 år
Nils Lahti	Pello	85 år

